

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The Ottoman State and the Ezidis: a comparative approach

Gökçen, A.

Citation

Gökçen, A. (2026, April 15). *The Ottoman State and the Ezidis: a comparative approach*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4303099>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4303099>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

SAMENVATTING

Deze scriptie, getiteld *Yezidis' Resistance to the Modernizing Ottoman Empire* (Het verzet van de yezidi's tegen het moderniserende Ottomaanse Rijk), richt zich op de strategieën die het Ottomaanse Rijk in de 19e eeuw in Mosul heeft geïmplementeerd als onderdeel van zijn centralisatie- en bureaucratiseringsbeleid, en op de religieuze en politieke tactieken die de yezidi's, de kleinste religieuze gemeenschap binnen de Ottomaanse grenzen, als reactie op deze strategieën hebben ontwikkeld.

De belangrijkste onderwerpen die in dit proefschrift aan bod komen, zijn het blootleggen van de financiële, administratieve en militaire capaciteiten van het pre-Tanzimat Ottomaanse Rijk in Mosul en het evalueren van de impact van deze capaciteiten op de centralisatie- en bureaucratiseringspraktijken die na de Tanzimat werden geprobeerd.

De strategieën die door de Ottomaanse bureaucratie werden ontwikkeld om een veelzijdig netwerk van controle op te zetten binnen de complexe verhoudingen in Mosul en de omliggende provincies, benadrukken de verdeeldheid zaiende kenmerken van het “onverenigbare” en “afzonderlijke” religieuze en culturele karakter van Mosul binnen deze gefragmenteerde structuur. Daarom is de ontmoeting tussen de Tanzimat-bureaucraten, die een beleid tussen dwang en instemming wilden voeren, en de yezidi's, die invloedrijk waren in de politiek van Mosul, en de evaluatie van de politieke en militaire instrumenten die zij in deze periode gebruikten, geen keuze maar een noodzaak voor dit proefschrift.

Om deze reden richt het proefschrift zich op de instrumenten van de Ottomaanse bureaucratie om de staat te reproduceren, namelijk het verplichte militaire dienstbeleid dat afweek van de defensiestrategieën van de staat en een instrument van religieuze assimilatie werd, en het verplichte onderwijsbeleid dat de tweede fase vormde van de poging om de Yezidi's, die als

‘wild’ en ‘onwetend’ werden beschouwd, te ‘eren’ met de islam. “wilde” en “onwetende” Yezidi's.

Dit proefschrift, getiteld *Yezidis' Resistance to the Modernizing Ottoman Empire*, werpt licht op de relaties tussen de staat en zijn onderdanen in de afgelegen provincies, de haalbaarheid van de implementatie van de Tanzimat-hervormingen in provincies ver van het centrum, en de financiële, administratieve en militaire idealen van de Ottomaanse bureaucratie in de 19e eeuw, met name in de context van de Ottomaans-Yezidi-dichotomie. Daarmee werpt het licht op het historische verhaal van twee verschillende religieuze en culturele organisaties die gedwongen werden om samen te komen in hetzelfde geografische gebied, op basis van documenten van het Turkse “Directoraat Staatsarchieven” en het Britse “Nationaal Archief”, evenals 19e-eeuwse Yezidi-literatuur. Anderzijds zijn de beoordelingen in deze studie niet uitsluitend gebaseerd op archiefdocumenten, maar putten ze ook informatie uit de herinneringen van een staatloze en ‘documentloze’ gemeenschap (via mythologische en historische verhalen), waardoor ze ook in het historische debat worden betrokken.